

Sadržaj

1. Uvodna reč ministra Snežane Samardžić Marković
2. Nacionalna strategija razvoja sporta u Republici Srbiji
3. Nacionalna strategija za mlade
4. Fudbalski savez Srbije - mini pitch projekat
5. Saradnja sa Kraljevinom Norveškom i fudbalskim savezom Srbije
6. Projekat izgradnje mini pitch terena za mlade
7. Uloga lokalne zajednice
8. Kancelarija za mlade
9. Mini pitch projekti
 - 9.1. Struktura
10. Vlasništvo
 - 10.1. Procedura
11. Koncept mini pitch
12. Uputstvo za održavanje terena

Poštovani,

Inicijativu za ovaj projekat pokrenulo je Ministarstvo omladine i sporta, tokom bilateralne posete Ministarstvu sporta i Fudbalskom savezu Kraljevine Norveške.

Projekat objedinjuje tri značajna elementa:

1. Omasovljavanje fudbala i sporta uopšte, organizovanje slobodnog vremena za mlade.
Tako dobijamo zdraviju naciju i širu regrutnu bazu za vrhunski sport.
2. Objedinjavanje prioriteta Nacionalne strategije razvoja sporta i Nacionalne strategije za mlade.
3. Partnerstvo vladinog i nevladinog sektora, kako domaće tako i međunarodno; kako na „centralnom“ nivou tako i na lokalnom nivou.

Za nas je ovaj projekat veoma značajan jer će doprineti unapređenju uslova za brigu o deci i omladini, kao i razmeni iskustva sa Norveškom, i unapređenju razvoja sporta uopšte.

Ističem da pored vrhunskog sporta definisani prioriteti u Nacionalnoj strategiji razvoja sporta su mladi i sportski objekti, tako da sa stanovišta Ministarstva, ulaganje u Mini Pitch terene je od izuzetnog značaja za ostvarivanje ciljeva Strategije.

Realizacija ovog projekta zahteva aktivno učešće lokalne zajednice, koje pozivam da podrže projekat, uzmu aktivno učešće u rešavanju problema dece i mlađih u lokalnoj zajednici, da daju svoj doprinos unapređenju uslova za bavljenje sportom i rekreativnjom, kao i da unaprede mogućnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

Na početku ovog kratkog upoznavanja sa Projektom Izgradnja Mini Pitch terena za mlade, želela bih da se zahvalim Ministarstvu inostranih poslova Kraljevine Norveške na donaciji za zajednički projekat, kao i podršci na unapređenju sistema sporta i razvoju omladinske politike u Srbiji. Takođe UEFA-i, koja je obezbedila donaciju, i Fudbalskom savezu Srbije, koji će kao naš partner učestvovati u implementaciji projekta.

Velika zahvalnost pripada i Ministarstvu finansija na pomoći u koordinaciji prilikom izrade predloga projekta.

**Ministar omladine i sporta
Snežana Samardžić Marković**

2. NACIONALNA STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA U REPUBLICI SRBIJI

Prvi put, od kada je uspostavljen sistem sporta u Srbiji, Vlada je usvojila 2.12.2008. godine Strategiju razvoja sporta u Republici Srbiji za period od 2009. do 2013. godine.

Strategija razvoja sporta pruža odgovor na pitanje na koji način, i u koje segmente sporta, je najefikasnije i najprimerenije uložiti novac poreskih obveznika, i kako, na osnovu tog ulaganja, na najbolji način ostvariti javni interes u oblasti sporta.

Fizička neaktivnost dece, a pogotovo adolescenata, negativno utiče na njihov fizički i duhovni razvoj. Takva situacija ugrožava javno zdravlje, a samim tim i zdravlje pojedinaca, dok istovremeno umanjuje regrutnu bazu za vrhunski sport. Otuda deca u sportu jesu osnovni prioritet Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji.

Činjenica je da su sportski objekti najvećim delom u lošem stanju i da su zapušteni. To umanjuje mogućnost za bavljenje dece i omladine sportom, kao i mogućnost za razvoj vrhunskog sporta, a istovremeno destimuliše građane da se uključe u programe rekreativnog vežbanja. Bez odgovarajućeg prostora za igru i trening, nema pravog razvoja sporta, a sportski objekti predstavljaju naslede koje ostaje budućim generacijama kao

podsticaj za bavljenje sportom. Zbog toga je neophodno započeti sa planiranim i sistemskim ulaganjem u obnavljanje i izgradnju sportske infrastrukture širom Republike Srbije, kao i sa jasnim utvrđivanjem imovinskopopravnih odnosa u toj oblasti. Otuda sportski objekti predstavljaju jedan od prioriteta Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji.

Strateško opredeljenje države je da se, pre svega, revitalizuju postojeći objekti tamo gde je to moguće i prikladno, a potom da se grade novi sportski objekti. Novac građana Republike Srbije neće se ulagati u prevelike sportske objekte, koji se dugo grade i koji su preskupi za održavanje. Racionalnom izgradnjom sportskih objekata sprečiće se mogućnost da sport postane teret društvenoj zajednici. Male sportske hale i tereni, biće lakše dostupni većem broju dece, aktivnim sportistima i rekreativcima. Stoga je smernica koja proizlazi iz ove strategije da se: umesto malog broja velikih sportskih objekata, gradi veliki broj malih sportskih objekata.

Jedan od prioriteta Strategije jeste da rekreativno bavljenje sportom bude opšteprihvачen i poželjan model društvenog ponašanja. Stoga će Strategija definisati ulogu države u podsticanju sporta za sve - kategorije sportske aktivnosti koja ohrabruje sve segmente stanovništva da u sportu nađu preventivu za zdravstvene probleme, socijalnu komponentu razvoja, kao i konstruktivan način trošenja slobodnog vremena.

Grafikon br. 5
PROCENAT ŠKOLA U ODNOSU NA POVRŠINU
RUKOMETNOG IGRALIŠTA

Grafikon br. 6
PROCENAT ŠKOLA U ODNOSU NA POVRŠINU
KOSARKASKOG IGRALISTA

Grafikon br. 8
PROCENAT ŠKOLA U ODNOSU NA POVRŠINU
IGRALIŠTA ZA MALI FUDBAL

Ova strategija prihvatile je kao jednu od polaznih osnova da sport predstavlja univerzalno sredstvo u kreiranju i ostvarivanju vrednosti kojima se menjaju društva, razvija nacionalna kohezija, afirmiše demokratija, ostvaruju osnovna ljudska prava i slobode, jača ekonomija i podstiče zaštitu zdravlja građana Republike Srbije.

U okviru izrade Nacionalne strategije razvoja sporta u Srbiji Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja uradio je posebno istraživanje koje je imalo za cilj da ispita realno stanje u obrazovno – vaspitnim ustanovama u Srbiji, kao i organizaciju i uključenost i uključenost školske populacije u sistem školskih takmičenja na svim nivoima.

3. FUDBALSKI SAVEZ SRBIJE - MINI PITCH PROJEKAT

Fudbalski savez Srbije je u 2005. godini realizovao sličan projekat izgradnje Mini Pič terena na teritoriji Republike Srbije.

Mini Pič Projekat predstavlja sastavni deo HetTrik razvojnog programa pomoći UEFA. Osnovni cilj Mini Pič Projekta je popularizacija fudbala među decom i omladinom. Mini Pič se sastoji iz fudbalskog igrališta od veštačke trave IV generacije (popunjene kvarcom i gumenim granulatom), koji je kompletno zatvoren drvenim graničnicima [visine od 1m - 2,5m] i dva gola sa mrežama.

Fudbalski savez Srbije je realizovao izgradnju i postavljanje 33 Mini Pič terena, za koje su aplicirale škole,

opštine i sportsko-rekreativni centri. Postavljeno je 9 terena na teritoriji Vojvodine, 8 terena na teritoriji istočne Srbije, 11 terena na teritoriji zapadne Srbije, 4 terena na teritoriji grada Beograda i 1 teren u Kosovskoj Mitrovici.

Na osnovu rezultata konkursa i odluka nadležnih organa FS SCG, Odeljenje za licenciranje i razvojne programe FS SCG je podnelo prijavu UEFA - Het Trik Borda za projekat Mini Pitch. Dana, 11.03.2005. godine održan je sastanak u Nionu, na kome je uspešno prezentiran projekat FS SCG. Het Trik Bord je na svom zasedanju, 15.03.2005. godine doneo odluku o prihvatanju projekta FS SCG, i odobrio iznos od 1.000.000 švajcarskih franaka za izgradnju 43 terena od veštačke trave na čitavoj teritoriji SCG.

Stiglo je i priznanje iz UEFA: komisija evropske kuće fudbala proglašila je program realizacije mini - pitch najboljim na Starem kontinentu.

4. SARADNJA SA KRALJEVINOM NORVEŠKOM I FUDBALSKIM SAVEZOM NORVEŠKE

Republika Srbija veoma uspešno sarađuje sa Kraljevinom Norveškom kako u vojnoj i ekonomskoj oblasti, tako i u oblasti naučno istraživačkog rada, kulture i sporta.

Kraljevina Norveška je do sada finansirala veliki broj projekata kroz program norveške bilateralne pomoći u Republici Srbiji. Iz ovog programa pomoći Ministarstvo omladine i sporta je do sada već realizovalo određene projekte iz oblasti omladinske politike, a u 2009/10. godini će realizovati još dva projekta, od kojih je jedan „Izgradnja Mini Pitch terena za mlade“.

Ideja za realizaciju ovog projekta nastala je prilikom posete delegacije Ministarstva i Fudbalskog saveza Srbije Norveškoj i Norveškom fudbalskom savezu.

Delegacija Ministarstva i FSS susrela se i sa predstavnicima Fudbalske asocijacije Norveške (FAN), koji su upoznali našu delegaciju sa organizacijom FAN, njenom ulogom u društvu i saradnjom FAN sa nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima. Poseban akcenat u susretu sa predstavnicima FAN dat je projektu izgradnje „mini-pitch“ terena za fudbal u R.Srbiji, kao i preporukama FAN delegaciji FSS oko korišćenja fondova UEFA za ostvarivanje sličnih projekata u svrhu promocije sporta i njegovih vrednosti u Srbiji.

Ministarstvo omladine i sporta je odlučilo da uz saradnju navedenih partnera uđe u projekat izgradnje ovakvih terena širom Srbije, pošto se ne radi samo o terenima koji se mogu isključivo koristiti za fudbal, već su višenamenski i mogu se koristiti za odbjoku, košarku, hokej na travi i tenis. Organizovane su posete u nekoliko fudbalskih klubova u Oslu gde su razmenjivana iskustva na polju saradnje lokalnih klubova, lokalne samouprave i Vlade Norveške, a po pitanju izgradnje sportskih objekata.

Predstavnik Fudbalskog saveza Norveške, projekt menadžer Hans Finstad je aktivno učestvovao u izradi projekta, a kao član Projektnog tima će učestvovati u realizaciji navedenog projekta. Predstavljanjem norveškog iskustva u oblasti sistema sporta i omladinske politike će dati značajan doprinos implementaciji.

Nakon ove posete Ministarstvo je, uz pomoć Fudbalskog saveza Norveške, organizovalo seminar „Funkcionisanje sportskog

sistema u Norveškoj“, čiji je cilj bio da predstavnike Ministarstva, saveza i medija upozna sa iskustvom i modelima saradnje sportskih organizacija i vladinih institucija, kao i načinom finansiranja sporta u Norveškoj što je bilo od velikog značaja za izradu Nacionalne strategije razvoja sporta.

5. PROJEKAT IZGRADNJE MINI PITCH TERENA ZA MLADE

Ministarstvo omladine i sporta namerava da realizuje projekat „Izgradnje Mini Pitch terena“. Pored Ministarstva projekat je podržan i finansiran od strane Fudbalskog saveza Srbije i Kraljevine Norveške.

Iz bilateralne donatorske pomoći Kraljevine Norveške, po-red projekta „Izgradnje Mini Pitch terena“ finansirana su dva projekta Ministarstva omladine i sporta, Sektora za omladinu:

- Eksterna evaluacija procesa izrade Nacionalne strategije za mlade – angažovanje eksternog eksperta gospodina Finn Yrjara Denstada. Ukupna vrednost projekta: 23.650 eur. Projekat je realizovan 2008. godine.

- Razvoj omladinskog preduzetništva u Srbiji - Ministarstvo omladine i sporta, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Republička Agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva i norveška organizacija Business Innovation Programs (BIP). Trajanje projekta: 1 godina (oktobar 2008-oktobar 2009). Ukupna vrednost projekta: 456.683,00 evr

Fudbalski savez Srbije će podržati ovaj projekat kroz donaciju UEFA-e. UEFA kroz Grassroot i Hat Trick, razvojne programe pomoći ima za cilj da podrži lokalne vlasti, i zajednice da razviju i unaprede bavljenje fudbalom, kroz finansiranje izgradnje javnih Mini Pitch terena dostupnih svoj deci i omladini u lokalnoj zajednici.

Projekat Ministarstva „Izgradnja Mini Pitch terena“ ima za cilj izgradnju Mini Pitch terena u onim opštinama gde nema javnih igrališta, a iz tog razloga nema ni uslova obavljanje sportskih i rekreativnih aktivnosti. Jedan od prioriteta ovog projekta je da se motivišu lokalne zajednice i sve zainteresovane strane da se uključe u promovisanje zdravih stilova života, uključivanje što većeg broja populacije žena u sportske i rekreativne aktivnosti, u realizaciju različitih omladinskih projekata koji se bave marginalizacijom pojedinih kategorija stanovništva, koji motivišu mlade ljude da učestvuju u socijalnom životu zajednice u cilju unapređenja položaja mlađih ljudi i prevencije negativnih socijalnih pojava.

Koncept projekta podrazumeva da se lokalne zajednice aktivno uključe u sufinansiranje projekta. Lokalne zajednice su obavezne da obezbede lokaciju za izgradnju terena, da obezbede neophodne dozvole, da finansiraju pripremne radove, i da obezbede deo budžeta za održavanje terena.

Norveška fudbalska asocijacija je igrala značajnu ulogu u iniciranju i razvoju ovog projekta. Njihov predstavnik će biti aktivno uključen u proces realizacije projekta. Norveško iskustvo će biti veoma značajno, upoznavanje sa postojećim modelom dobre saradnje između države, lokalne zajednice i nevladinih organizacija, koji uspešno egzistira decenijama u Norveškoj. Upoznavanje sa konceptom Mini Pitch u Norveškoj, kao i iskustvo i položaj mlađih u lokalnim zajednicama.

IMG (International Management Group) glavni implementacioni partner na projektu, koji će biti odgovoran za finansijski nadzorstvo i realizaciju projekta.

Partneri:

IMPLEMENTACIONI PARTNER

International Management Group

Kontakt osoba: Torgeir Hannas

Bulevar Mihaila Pupina 10/A, 11 070 Novi Beograd

Tel/Fax. + 381 11 311 87 82 / + 381 11 311 87 81

NORVEŠKI PARTNER

Football Association of Norway

Kontakt osoba: Hans Andreas Finstad
Ullevaal Stadion, No-0840 Oslo, Norway
Tel/Fax. + 47 21 02 93 32, + 47 21 02 93 01

NACIONALNI PARTNER

Fudbalski savez Srbije

Kontakt osoba: Nenad Santrač
Terazije 35, 11 000 Beograd
+ 381 11 3235 354, + 381 11 3246 208

MINISTARSTVO OMLADINE I SPORTA

Kordinator projekta: Dragan Atanasov
Bulevar Mihaila Pupina 2, 11 000 Beograd
+ 381 11 311 7553, + 381 11 311 7551

Ciljevi:

Opšti cilj projekta je doprinos unapređenju brige o deci i omladini kroz stvaranje uslova za bavljenje sportom u školama i lokalnim sportskim organizacijama, boljim mogućnostima za bavljenje sportom i rekreacijom u cilju kvalitetnijeg provođenja slobodnog vremena i razvoja mladih, sistemskom planiranju razvoja i održavanja sportskih terena.

Realizacija ovog projekta treba da doprine unapređenju aktivne participacije mladih u kreiranju sportskih i drugih aktivnosti u lokalnoj zajednici, kao i podsticaj razmene iskustva i saradnje i iniciranje zajedničkih programa lokalnih zajednica (turniri, kulturne i edukativne manifestacije) u cilju prevencije negativnih socijalnih pojava (nasilje na sportskim terenima, marginalizovanje određenih kategorija stanovništva koje je zasnovano na nacionalnoj, verskoj i drugim razlikama, pojave bolesti zavisnosti).

Promocija zdravih stilova života još jedan u nizu ciljeva ovog projekta, kao i podsticaj mladima da se bave sportom i rekreacijom kroz različite aktivnosti u lokalnoj zajednici (mediji, lokalne kampanje).

6. ULOGA LOKALNE ZAJEDNICE

Lokalna zajednica će biti korisnik projekta, ali i aktivni učesnik u realizaciji.

Učešće lokalne zajednice :

- obezbeđivanje lokacije
- pribavljanje neophodnih dozvola i dokumentacije
- finansiranje pripremnih radova i tipske ograde
- održavanje terena

Volonterski rad klubova i društva uopšte u lokalnoj zajednici se pokazao kao značajan izvor. Iskustva drugih zemalja pokazuju da je ovo jedan od odlučujućih faktora za realizaciju projekta.

7. KANCELARIJE ZA MLADE

Do formiranja Ministarstva omladine i sporta, na lokalnom nivou nije bilo kontinuiranih i sistemskih rešenja kada su u pitanju problemi mladih. Na teritoriji cele Srbije samo 5 opština je imalo otvorenou kancelariju za mlade.

U toku 2008 godine, uz podršku MOS, novih 88 lokalnih samouprava je započelo proces planskog rešavanja problema mladih u svojoj sredini, odnosno formiranje kancelarija za mlade, a neke od njih su započele izrade opštinskih strateških dokumenata (Lokalnih akcionih planova za mlade) kroz široku participaciju mladih.

Ministarstvo omladine i sporta je obezbedilo savetodavnu i profesionalnu pomoć lokalnim vlastima u procesu formiranja kancelarija za mlade, u cilju jačanja kapaciteta lokalne samouprave i finansiranja programa i projekata i z oblasti omladinske politike u lokalnoj zajednici.

Mladi mogu uz pomoć kancelarija za mlade da:

- dobiju različite informacije koje se tiču prava mladih i njihovih mogućnosti
- pohađaju različite seminare / treninge / kurseve / radionice / prezentacije (kreativne interkulturnalne radionice, edukativne seminare o zdravlju, ljudskim pravima, ekologiji, održivom razvoju itd.)
- obezbede slobodan pristup internetu
- organizuju socijalna okupljanja, kulturne aktivnosti, sportske manifestacije itd.

Kancelarije za mlade će imati aktivnu ulogu realizaciji ovog projekta:

- Promotivna kampanja u lokalnoj zajednici
- Animacija svih zainteresovanih strana da se uključe u promotivnu kampanju
- Saradnja i koordinacija sa opštinom i Ministarstvom
- Monitoring u lokalnoj zajednici
- Učešće u organizaciji svečanih otvaranja izgrađenih terena
- Izveštavanje Nadzornom telu

Struktura:

Nadzorno telo Mini Pitch projekta ima ulogu nadzora procesa implementacije projekta, kao i donošenje strateških odluka koje se odnose na projektne aktivnosti, utvrđivanje uslova i kriterijuma na osnovu kojih će biti odabrane opštine za učešće u projektu.

Projektni tim će upravljati realizacijom projektnih aktivnosti predviđenih Predlogom projekta. Ima ulogu koordinatora svih partnera na projektu: Ministarstva, Fudbalskog saveza Srbije, IMG, opština, i Kancelarija za mlade.

Ministarstvo će objaviti javni poziv za opštine, da se prijave za učešće u realizaciji Projekta izgradnje Mini Pitch terena za mlađe. Na osnovu jasno definisanih uslova i kriterijuma Evaluaciona komisija će izvršiti odabir opština u kojima će biti realizovan projekat.

Na osnovu spiska odabranih opština, implementacioni partner IMG će otpočeti realizaciju izgradnje Mini Pič terena.

8. MINI PITCH PROJEKTI

Dimenzija: 40 m x 20 m

Vrsta podloge: Veštačka trava

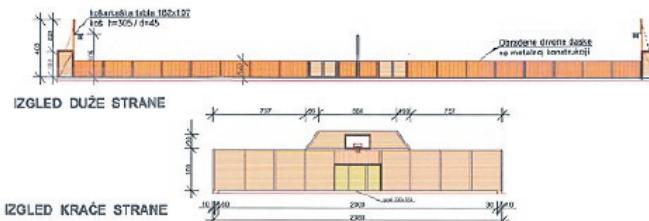
Drveni graničnik: Drvena ograda otporna na lokalne klimatske uslove ili metalna ograda ili metalna mreža gde je to neophodno.

Metalne grede treba da budu od aluminijuma ili čelika (minimum deset godina garancije na rđu itd.)

Golovi: Srazmerni veličini terena; određeni tip fudbalskih golova.

Dodatna oprema: Konstrukcija za odbojku (stubovi i mreža), tabla za koš

Lokacija: Izgradnja Mini Pitch terena bi trebalo da bude realizovana na teritoriji Republike Srbije. Tereni bi trebalo da budu izgrađeni najpre u blizini škola, ili na lokaciji koja bi bila dostupna velikom broju dece.

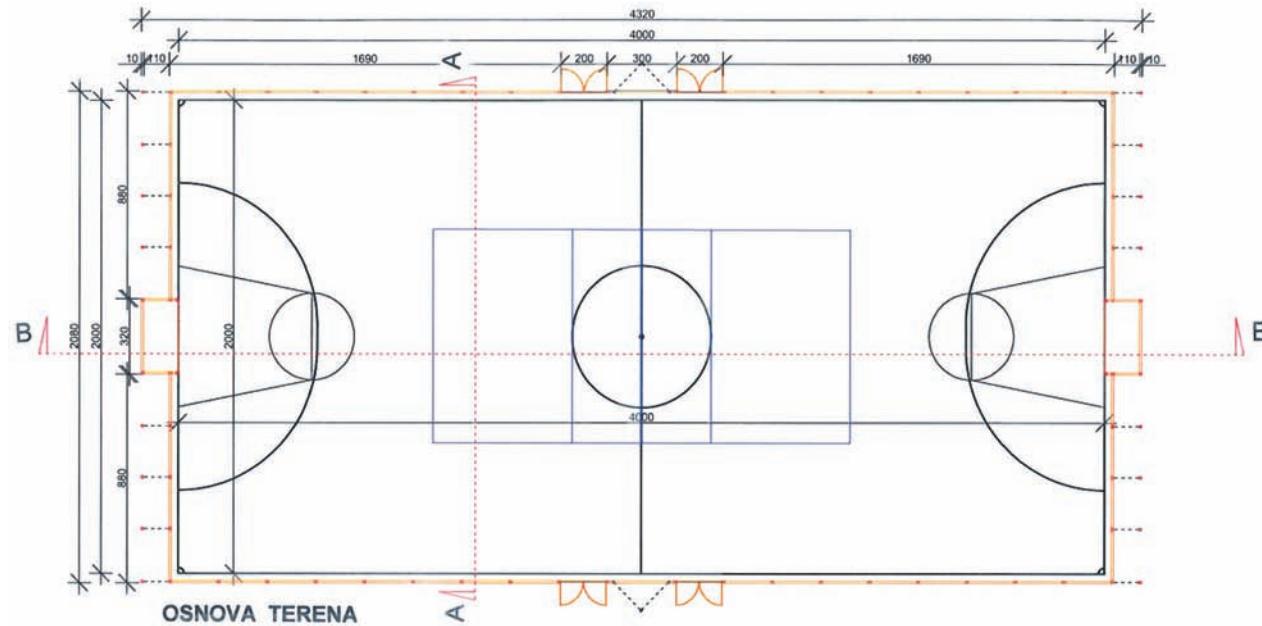

9. VLASNIŠTVO

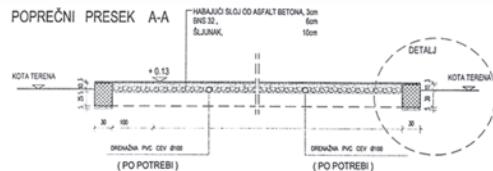
Lokalne zajednice će biti vlasnici Mini Pitch terena. Opština će se obavezati da deo budžetskih sredstava obezbedi za održavanje terena.

Procedure

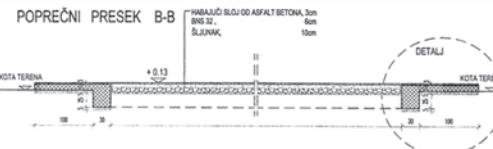
- PROCEDURA PRIJAVLJIVANJA – Ministarstvo će uputiti Javni poziv opština da se prijave za učešće u projektu. Procedura prijavljivanja će biti tačno naznačena u tekstu Javnog poziva.

POPREČNI PRESEK A-A

POPREČNI PRESEK B-B

- PROCEDURA ODOBRAVANJA – Evaluaciona komisija će na osnovu jasno utvrđenih uslova i kriterijuma izvršiti odabir opština u kojima će se realizovati projekat.
- IMPLEMENTACIJA I MONITORING FAZA – Implementacioni partner će krenuti u implementaciju projekta tj. izgradnju Mini Pitch terena u odabranim opštinama.

10. KONCEPT MINI PITCH

Koncept Mini Pitch podrazumeva aktivno učešće lokalne zajednice u realizaciji ove ideje. Izgled i dizajn terena zajednica prilagođava svojim potrebama odnosno potrebama mlađih. Pri odabiru lokacije za postavljanje terena treba imati u vidu mogućnost proširenja, instalacije dodatne opreme, novih terena prilagođenih velikom broju aktivnosti za različite uzrasne kategorije. Osnovna karakteristika ovog koncepta je multifunkcionalnost, koja omogućava bavljenje različitim sportskim aktivnostima na jednom mestu.

- JEDINSTVENI DIZAJN
- PRILAGODLJIVOST LOKALNOJ ZAJEDNICI
- MOGUĆNOST PROŠIRENJA
- MULTIFUNKCIONALNOST

Naša vizija

Javno igralište – mesto gde se mlađi okupljaju

Zašto

Bavljenje različitim sportskim aktivnostima;
Unapređenje fizičkog vaspitanja i zdravlja mlađih;
Mesto gde mlađi najpre provode slobodno vreme;
Prevencija negativnih socijalnih pojava (droga, alkohol...);
Inkluzija marginalizovanih socijalnih grupa
kroz bavljenje sportskim i drugim aktivnostima.

Šta žele mladi

Mesto gde mladi provode vreme;

Mogućnosti za bavljenje različitim sportskim aktivnostima: fudbal, košarka, odbojka...

Mesto gde mladi uzimaju aktivno učešće u osmišljavanju različitih kulturnih, sportskih i edukativnih aktivnosti.

12. UPUTSTVO ZA ODRŽAVANJE TERENA

DOZVOLJENE AKTIVNOSTI

Tarkett Sports sintetička podloga za sportske terene dizajnirana je za odobrene i dozvoljene sportove kao što su:

- Fudbal, američki fudbal, ragbi, košarka, odbojku
- i za upotrebu vozila za čišćenje i održavanje koja su opremljena gumama koje vrše mali/slab pritisak na podlogu.

OGRANIČENJA

Tarkett Sports sintetička podloga za sportske terene mora biti zaštićena od stakla, cigareta, vatometa i svih oštih predmeta koji mogu da oštete podlogu ili nanesu povrede igračima. Tarkett Sports sintetička podloga za sportske terene takođe mora biti zaštićena od krupnih otpadaka, lišća, otpadne hartije i materijala koje nanese vetar. Od suštinske je važnosti da Tarkett Sports sintetička podloga za sportske terene bude proglašena „nepušaćkom“ zonom.

UKLANJANJE KRUPNIH OTPADAKA

Krupni otpaci koje nanese vetar (lišće, papir itd.) moraju se uklanjati u što kraćem roku i to se mora činiti redovno.

Za uklanjanje krupnih otpadaka sa površine može se koristiti (ne-hidraulični) rotacioni čistač za bašte, kao što je Prestige Agri-Fab. Ovaj tip rotacionog čistača bašti je i rentabilan i efikasan. Agri-Fab 46 rotacioni čistač je namenjen za rutinsko/redovno održavanje. Na terenu sa sintetičkom podlogom su zabranjeni bacački sportovi kao bacanje koplja, bacanje kugle, bacanje diska.

UKLANJANJE CRNIH MRLJA I MAHOVINE

Odličan kvalitet Tarkett Sports sintetičke podloge za sportske terene omogućava joj neizmenjeni izgled, osećaj na dodir i karakteristike pogodne za sportske aktivnosti kakve pruža i prirodne trave. No, ako se ne održava pravilno može doći do pojavе crnih mrlja i mahovine i to može uticati na karakteristike terena vezane za njegovu pogodnost za sportske aktivnosti. Sledеći faktori mogu uticati na pojavu mahovine:

- Dugotrajni izostanak održavanja ili čišćenja terena
- Teren je izložen neuobičajenom stepenu zasenčenosti i ne održava se
- Plastična (vinil) cerada ostavljena je preko terena tokom dužeg vremenskog perioda
- Vlažnost je visoka i ispunjeni su i svi ostali uslovi za rast mahovine.

Stoga je važno redovno održavati sintetičku podlogu za sportske terene kako bi se sprečila pojava crnih mrlja i/ili mahovine. Detaljnije informacije možete dobiti od vašeg predstavnika Tarkett Sports.

UKLANJANJE MRLJA

Mrlje od ulja/masnoće

Mogu se koristiti tečni deterdženti pod uslovom da se taj deo nakon toga ispere vodom kako bi se izbeglo da taj deo površine podloge postane klizav i predstavlja potencijalnu opasnost. Uvek se morati pridržavati uputstava proizvodača kada želite da primenite neko sredstvo za čišćenje.

ZALEPLJENE ŽVAKE

Žvake i lepljive mase se mogu lako ukloniti uz pomoć bio-razgradivog rastvora koji je formulisan tako da uklanja žvake, kartan i lepljive materije.

SLEGANJE SPORTSKOG TERENA

Puno prodiranje ispune između vlakana i njeno kasnije sleganje u ravnu površinu nastupaju prirodno, nakon određenog vremena pod normalnim vremenskim uslovima (padavine) i početak korišćenja terena. U zavisnosti od vremenskih uslova ovaj pe-

riod „sleganja“ obično dostiže najbolji rezultat nakon dva do tri meseca korišćenja. Na kraju ovog perioda teren će biti dovoljno stabilan da bi zadovoljio svoju namenu.

ODRŽAVANJE NIVO ISPUNE

Redovno čišćenje će obezbediti dugotrajanu ujednačenost ispune na čitavom terenu. Intenzivna i česta upotreba određenih delova terena, kao što su delovi sa kojih se zadaju udarci, mogla bi dovesti do remećenja ispune. Kada je reč o terenima za fudbal to su najviše:

- Mesto za pucanje penal-a
- Centar terena
- Mesto za pucanje kornera.

Da bi se obezbedila ujednačenost ispune preporučujemo da se ispuna koja je iskliznula sa svog mesta zameni na sledeći način:

Pre nego što počnete sa ravnanjem ili dodavanjem ispune pobrinite se da sintetička podloga za sportski teren bude što je moguće suvija.

Korak 1: Uz pomoć metle sa krutim, gustim vlaknima ili baštenskih grablji sa metalnim zubcima zgrnite vlakna u delovima u kojima je potrebno obaviti zamenu ispune kako biste uzdignuli poravnata vlakna.

Korak 2: Uz pomoć širokog, ravnog ašova nanesite i rasporedite potrebnu količinu ispune ravnopravno po čitavom delu u

kome je došlo do osiromašenja ispune. Ispunu treba rasporediti u finim slojevima kako bi se sprečilo poleganje vlakana što bi otežalo vaš posao.

Korak 3: Učetkajte ispunu u sintetičku podlogu za sportske terene uz pomoć metle sa krutim, gustim vlaknima.

Korak 4: Ponavljajte Korak 2 sve dok ne postignete pravilan nivo ispune (10 do 15 mm vlakana je vidljivo). Kada se postigne ovaj nivo blago predite grabljama preko tog dela kako biste se pobrinuli da ispuna legne u ogoljena vlakna. Ako taj deo terena bude tamniji blago zalivanje bi trebalo da ukloni eventualno zaostali staticki elektricitet izazvan četkanjem vlakana. Ako ste prinuđeni da dodajete ispunu na ovim delovima terena dok pada kiša predite grabljama preko veštačke podlove za sportske terene primenjujući gore navedeni postupak i navlažite mešavinu nakon što je prostrete po relevantnim površinama. Ovo možete učiniti koristeći ili kantu za zalivanje ili crevo kako biste omogućili mešavini da se slegne u veštačku podlogu za sportske terene. Mora se održavati isti nivo ispune.

ČETKANJE/ČIŠĆENJE TERENA

Da biste održali optimalne performanse i izgled vašeg sportskog terena morate redovno primenjivati sledeće postupke uz pomoć preporučene opreme za održavanje.

ODRŽAVANJE ISPUNE

Čistač površine model Prestige HDT-15

HDT-15 je čistač površine širine 2 m koji je suštinski dizajniran za brzo održavanje terena za fudbal i američki fudbal. Koristi se za podizanje poleglih vlakana i ponovno raspoređivanje gor-

njeg sloja ispune – on ima zupce i četkice koji se mogu koristiti u kombinaciji sa ili zasebno od grablji za vlakna.

POVRŠINSKO ODRŽAVANJE

Svakih 4 do 6 nedelja, ili nakon 150 sati korišćenja, izložena vlakna i gornji sloj ispune moraju se očistiti uz pomoć HDT-15 modela. To će sprečiti prekomerno sleganje vlakana i provetriće gornji sloj ispune održavajući optimalno isušivanje i karakteristike podobnosti za sportske aktivnosti.

HDT-15 može da vuče običan traktor sa točkovima od gume. Ova mašina se kreće na 4 mala točka koji obezbeđuju pravilnu podešenost zubaca i četkica. Vlakna se mogu četkati u pravcu dlake, kao i vertikalno, horizontalno ili dijagonalno. No, Tarkett Sports preporučuje da HDT-15 treba koristiti u koncentričnim krugovima, počevši od aut linije prema centru.

PROVETRAVANJE TERENA

Tokom vremena ili nakon intenzivne upotrebe terena možete primetiti da je došlo do blagog sabijanja podlove. Da biste se pobrinuli da teren zadrži optimalne karakteristike potrebne za sportske aktivnosti (apsorpcija udarca, odbijanje lopte, prijatnost igrača i bezbednost) morate provetrvati teren svake godine. Tarkett Sports je razvio priklučak za provetrvanje, takozvani Fakir dekompaktor koji se koristi sa malim traktorom sa trokrakom kosom. Ova alatka ima čelične zupce koji mogu da prodrnu unutar terena i provetre ispunu bez oštećivanja vlakana. Upotreba ovog uredaja zahteva preciznost, a mora ga koristiti obučeno osoblje. Ovaj posao morate poveriti ovlašćenoj kompaniji Tarkett Sports koja je specijalizovana za održavanje

terena. Tarkett Sports preporučuje da se Fakir vuče u pravcu dlake uzdužno po rolama podloge.

NEPOVOLJNI VREMENSKI USLOVI

Sneg i led obično ne utiču na performanse Tarkett Sports podloga. No, preporučujemo vam da ne koristite teren pri ekstremnim vremenskim uslovima. Sneg se mora ukloniti pre svake upotrebe terena. Vlaga koja se akumulira u Tarkett Sports podlozi može da se zamrzne nakon naglog pada temperature kombinovanim sa visokim sadržajem vlage. Da biste blago otopili sneg ili led sa površine možete koristiti kalcijum hlorid otporan na koroziju. Ovaj proizvod, u vidu peleta ili ljuspica može da prodre do dna gomile snega kako bi brzo i efikasno otopio sneg ili led. Zagrejan rastvor kalcijum hlorida (33%) se može koristiti i kao sredstvo za topljenje leda umesto peleta u određenim situacijama. Sve detaljnije informacije možete dobiti od odeljenja za usluge kupcima Tarkett Sports.

OPREMA ZA UKLANJANJE SNEGA

- Na terenu se može koristiti raspršivač snega. No, moraju se primeniti sledeće mere opreza kako bi se izbeglo oštećivanje površine terena: upotrebite raspršivače širine 1,5 m montirane na traktor srednje veličine.
- Može se koristiti i standardni plug za sneg priključen na traktor nosivosti 750 kg. U tom slučaju oštrica pluga a sneg mora biti opremljena gumenim završecima kako bi se sprečilo oštećivanje Tarkett Sports površine. Sneg koji je uklonjen se zatim može utovariti u traktor uz pomoć pokretnih utovarivača.
- Nagomilani sneg se može efikasno ukloniti uz pomoć pred-

njeg utovarivača počevši od središnjeg dela terena prema aut liniji.

- U slučaju jakih snežnih padavina može se koristiti traktor srednje veličine sa plugom za sneg. Plug za sneg mora biti opremljen gumenim završecima na donjoj ivici ili točkićima na svakom kraju oštice kako bi se izbeglo da metal dođe u dodir sa površinom terena. Mala količina snega koji preostane na terenu može se ukloniti raspršivačem ili plugom za sneg sa gumenim završecima na oštici. Rotaciona četka sa veštačkim dlakama (najlon) se takođe može koristiti za uklanjanje male količine snega ako se pažljivo koristi kako bi se sprečilo oštećivanje površine terena.

- Gume sa lancima se nikada ne smeju koristiti na Tarkett Sports veštačkim podlogama za sportske terene.
- Zabranjeno je okretanje točkova oko njihove ose na Tarkett Sports površini.
- PVC crevo se može postaviti ispod metalne oštice pluga za sneg tako da samo crevo dolazi u dodir sa Tarkett Sports površinom (to nije potrebno ako plug ima gumeni završetak na oštici pluga). Treba odabrati odgovarajući prečnik creva za plug za sneg. Kada odredite dimenzije creva crevo se može pričvrstiti i montirati na oštricu. Na crevo možete pričvrstiti i traku kako biste osigurali njegov položaj. Ovo je najbezbedniji metod.

Ako ispoštujete sve ove mere opreza prilikom čišćenja snega
ćete ukloniti vrlo malo ispune.

NAPOMENA: Nemojte čistiti sneg kada ima mraza ili ako je sneg
nagomilan i pažljivo proverite ukupno uklonjenu količinu mate-
rijala kada se sneg otopi.

Tarkett Sports sintetička podloga za sportske terene dizajnira-
na je tako da izdrži težinu vozila bez oštećivanja nezaštićene
površine terena pod uslovom da se poštuju sledeće preporuke
i uslovi:

- Standardni temelji na koje se nanosi Tarkett Sports sintetička
podloga za sportske terene projektovani su tako da izdrže maksimalno opterećenje od 4,9 kg po cm². Vozila koja se koriste na
terenu ne smeju da prekorače ovo opterećenje osim ako ispod
terena nisu postavljeni posebni temelji koji mogu da izdrže
veće opterećenje. Stoga preporučujemo da proverite podatke
kako biste izbegli oštećivanje terena.
- Samo vozila koja su opremljena gumama koje vrše slab pritisak
na podlogu mogu se koristiti na površini terena.
- Promene pravca treba vršiti postepeno i to u širokim lukovima.
- Upravljač se može okretati samo dok je vozilo u pokretu.
- Sva vozila moraju stalno da se kreću malom brzinom.
- Izbegavajte naglo i oštro kočenje.
- Izbegavajte nagla ubrzanja kao i svako rotiranje točkova.
- Točkovi vozila moraju uvek biti čisti kako bi se sprečilo da bla-
to ili prašina budu naneti na površinu terena.
- Vozilo se mora redovno održavati kako bi se sprečilo svako

curenje goriva ili ulja.

- Sva vozila koja dolaze u direktni kontakt sa Tarkett Sports
podlogama treba prekontrolisati pre nego što uđu na teren kako
bi se sprečilo svako curenje ulja ili hidrauličnih tečnosti.
- Savetujemo da se vozila ne voze po natopljenim površinama
izvan terena kako bi se sprečila pojava rde na ispunama.
- Tablu šperploče debljine 20mm treba postaviti preko vinilske
cerade kojom se pokriva teren u dužini od 12 do 20 m. Ova ce-
rada, koja će zaštititi teren od teške opreme mora se postaviti
na svakoj tački ulaska i izlaska sa terena. Teren mora biti pripre-
mljen na osnovu obima saobraćaja po površini.

PRISTUP VOZILA

Blato i prašina koji se nakupe na kopačkama mogu biti glavni
faktor zaprljanja terena. Stoga preporučujemo da svaki igrač
očisti svoju obuću pre izlaska na teren. Za te potrebe možete
postaviti četke za čišćenje obuće na svakom ulazu (tako da
se očiste sve tri strane obuće). Odlične karakteristike vašeg
terena direktno su povezane sa vrstom sportske obuće koja
se koristi (vučenje, trenje i uvrtanje površine). Tarkett Sports
stoga preporučuje da se ne koriste metalni klinovi niti klinovi u
obliku slova „v“ već zaobljeni plastični klinovi. Klinovi ne smeju
NIKADA biti duži od 8 mm. Treba takođe napomenuti da se ne
preporučuje korišćenje sportske obuće sa ravnim donom na
ovakvim veštačkim podlogama za sportske terene pošto to
može dovesti do prevremenog habanja vlakana.

UČESTALOST ODRŽAVANJA

Tabela učestalosti održavanja

UPOTREBA TERENA	
Normalna	25h / nedeljno
Česta	40h / nedeljno
Intenzivna	+50h / nedeljno
Proveravanje mesta za pucanje penala, centar terena i golove	jednom nedeljno 1 - 2 puta nedeljno
Iščetkavanje terena	jednom mesečno / svake 3 nedelje / svake 2 nedelje
Čišćenje površine na kojoj se igra	jednom mesečno i + po potrebi / svake 3 nedelje i + po potrebi / svake 2 nedelje i + po potrebi
Dopuna ispune (mesta za pucanje penala, centar terena, korneri, golovi)	po potrebi
Uklanjanje snega	po potrebi
Kontrola linija i ivica	po potrebi
Provjetravanje terena i provera sabijenosti	najmanje jednom godišnje i po potrebi / najmanje 1 - 2 puta godišnje i po potrebi / najmanje jednom u svakih 6 meseci i po potrebi
Nadopunite ukupno potrebnu količinu	po potrebi

NAJČEŠĆE POSTAVLJENA PITANJA

1 – Šta treba učiniti ako dode do pojave statičkog elektriciteta na Tarkett Sports veštačkim podlogama za sportske terene?

Statički elektricitet će se najverovatnije pojaviti na površini terena pri visokim temperaturama, pod svim atmosferskim uslovima ili kada dode do pojave prekomernog trenja. Prekomerno sakupljeni statički elektricitet može da dovede do toga da se čestice crne gume iz ispune pričvrste za vrh izloženih vlakana podloge zbog čega će podloga delovati tamnije. Rasprskavanjem kapljica vode iznad zahvaćenih delova doveće do eliminisanja statičkog elektriciteta i omogućiti odlepljivanje čestica gume. Prirodne padavine i jutarnja rosa takođe pomažu u eliminisanju statičkog elektriciteta.

2 – Kako osušiti Tarkett Sports veštačku podlogu za sportske terene?

Tarkett Sports tereni su dizajnirani tako da se ponašaju kao propustljivi sistemi. Teren se suši prirodno pod uslovom da izvedeni infrastrukturni radovi obezbeđuju povećanu propustljivost i da se izvodi redovno čiste.

3 – Koliki je garantni rok za Tarkett Sports veštačke podloge za sportske terene?

Vaša Tarkett Sports veštačka podloga za sportske terene ima garantni rok od pet godina (za opremu i instalacije) pod uslovom da se normalno koristi za aktivnosti koje je odobrio Tarkett Sports i sve dok se redovno izvode radovi na održavanju i zaštiti (u skladu sa Uputstvom za održavanje Tarkett Sports).

4 – Kako klima može da utiče na Tarkett Sports terene (npr. sneg, kiša i morska voda)?

Vaš teren je dizajniran tako da može da izdrži niz klimatskih i atmosferskih uslova [ultra ljubičasti zraci, sneg, led, morska voda i tipična priobalna klima] bez ikakvog rizika. No, terena se periodično mora čistiti kako bi se uklonile sve eventualne naslage morske vode sa površine.

5 – Šta se podrazumeva pod "normalnom" upotrebo terena?

Normalna, standardna upotreba podrazumeva manje od 1.500 sati redovnog igranja za sportove koji su pokriveni garancijom. Standardno vreme igranja i uobičajena upotreba podrazumevaju razuman broj korisnika ili učesnika (22 igrača za fudbal ili 30 za ragbi) i isključuju česte treninge, a pogotovo intenzivno vežbanje na istom delu terena (uključujući golove i aut linije).

ČESTA PITANJA

Tarkett Sports preporučuje sledeću opremu za redovno održavanje terena (površinsko čišćenje i ispune):

OPREMA ZA ČIŠĆENJE POVRŠINE

Prestige HDT-15 ili ekvivalentan model akreditovan od strane Tarkett Sports. HDT-15 čistač je dizajniran tako da brzo čisti gornju površinu Tarkett Sports terena.

ROTACIONI ČISTAČ

Agri-Fab ili ekvivalentan model akreditovan od strane Tarkett Sports. Agri-Fab rotacioni čistač, laki je rotacioni čistač koji je dizajniran tako da uklanja lake otpatke sa Tarkett Sports terena. Čistač je dodatni deo opreme za održavanje za terene veće od 1,000m² i namenjen je redovnom uklanjanju otpadaka.

DEKOMPAKTOR

Prestige Fakir ili ekvivalentan model akreditovan od strane Tarkett Sports.

Više informacija možete dobiti od vašeg predstavnika Tarkett Sports. Ovaj posao mora biti poverene kompaniji specijalizovanoj za održavanje koja je akreditovana od strane Tarkett Sports.